

Östra Polen

Bisonoxar, storkar, urskog och kayakpaddling

Av Ingemar Carlsson

Det finns fortfarande en del fördomar om Polen såsom att det är kriminellt, fattigt och ett ekologiskt katastrofområde.

Bilden har på senare år förändrats. Norra kusten med sina badorter når man lätt med båt, huvudstaden Warszawa och universitetsstaden Krakow har blivit uppskattade weekendmål med direktflyg från Sverige.

Omkring 20 mil öster om Warszawa ligger Podlaskie på gränsen mot Vitryssland (Belarus), ett område med orörd natur, rikt djurliv och tillfällen till vattensporter. Hit kommer man på bra vägar eller med tåg.

Kiermusy

Väljer man en fast punkt vid besöket i Podlaskieområdet är Kiermusy ett mycket bra val. Det är en semesteranläggning för individuella turister och små

grupper. Anläggningen grundades 1993 och ligger i utkanten av den lilla staden Tykocin.

Varje år kommer besökare, fokuserade på ekoturism, hit för att göra egna utflykter eller delta i organiserade med experter på fågel- och djurliv.

Konceptet är små grupper, ingen brådska, naturen först och intrycken därefter.

Huvudbyggnaden, som är en hundraårig herrgård uppförd på den nuvarande platsen, tjänar

Tykocin

Tykocin är en av de äldsta städerna i nordöstra Polen med i dag 1 800 invånare.

Den 25 augusti 1941 samlade tyskarna ihop stadens judar på marknadsplatsen och marscherade dem till Lupochowo skogen utanför staden där de avrättades. Några lyckades gömma sig och finna tillfälligt skydd i Bialystoksk ghetto. Den gamla synagogan överlevde andra världskriget utan att förstöras även om nazisterna raserade interiören. I dag finns här ett judiskt museum. På det stora torget står statyn över hetmanen Stefan Czarnecki som var med om att på 1600-talet driva svenskarna ut ur landet.

Bialystok

Fortsätter vi ett par mil västerut kommer vi till staden Bialystok som är betydligt större med sina 300 000 invånare. Staden ligger på gränsen till Litauen och Vitryssland och är regionens administrativa, ekonomiska och akademiska centrum och kallas ofta för Polens gröna lunga. Här blandas sedan mycket länge många olika folkslag såsom polacker, vitryssar, judar, litauer, tyskar, ryssar och tartarer med sina respektive religioner, kulturer och traditioner. Detta gjorde att den Bialystokfödde Ludwik Zamenhoff, med pseudonymen Doktoro Esperanto (d v s "en doktor som hoppas"), lanserade sitt förslag till ett internationellt språk, Esperanto, 1887.

I Bialystok ligger Branickipalatset i en park som kallas för "Podlaskies Versailles". Universitet.

Nationalparker

Bialowieza National Park grundades 1921 och är Polens äldsta nationalpark och även en av de äldsta i Europa. Den finns med på UNESCO:s världsarvslista.

Torget i Tykocin

Kyrkan i Tykocin är nu museum

Nationalpark med urskog

Naturen och djurlivet har ännu inte sett skymten av en skövlande skogsmaskin utan har fått leva sitt eget liv efter naturens förutsättningar. För dagens besökare har man gjort det lättillgängligt med informationstavlor, spänger m m för att det skall vara lätt att ta sig fram, även för handikappade.

Samtidigt som skogarna ska skyddas, fungerar de som ett stort laboratorium för forskare och studenter.

I anslutning till nationalparken och forskningsstationen har polska staten uppfört en modern anläggning som inrymmer informationscentrum, utställningar, konferensmöjligheter, administration mm.

Här finns, utställd i en av konferenslokalerna, en visentjur vid namn Björnson! Han var en renrasig låglandsvisent som 1935 fraktades från Skansen i Sverige till Bialowieza för att nya gener skulle tillföras den stam man höll på att bygga upp. Tyvärr stängades Björnson ihjäl av den tjur han skulle efterträda.

Bialowieza är en unik by med park i engelsk stil, några byggnader och monument som minne av Bialowiezas kungliga tider.

Sjöområde

Åker vi ytterligare ett tiotal mil norrut hamnar vi i något som mycket liknar det svenska Mälardalsområdet. Det är ett stort sjöområde som inbjuder till olika slags vattensport. En av de populäraste är paddling med Kayak på någon av de många kanalerna. Tyst och stilla glider man fram genom orörd urskog och slussar i någon kanal. Har man i förväg sökt visum kan man fortsätta ända in i Vitryssland och staden xxxx. Dit kommer man förresten även med andra färdmedel - förutsatt att man har skaffat visum vilket inte är några problem.

Bisonoxar

Gammalt och nytt i Bialystok

Turisthotell med kayakuthyrning

Turistinformation

Polska Statens Turistbyrå
Karlavägen 47 b, bw
114 49 Stockholm
Tel: 08-21 60 75

Öpettider: måndag till fredag
från 9:00 till 13:00 och från
14:00 till 16:30

Provinsen Podlaskie ligger i nordöstra delen av Polen med gränser till Litauen och Belarus. Här bor 1 225 000 människor, bland annat i städerna Białystok (300 000), Lomza och Suwalki. Mot Litauen finns nio gränsövergångar.

Se även Länderfakta Polen och Välj rätt färja i Turist i Europa.

Augustów Canal

För det är nog sant som det sägs att där storken häckar och trivs där är naturen ren från föroreningar. Ännu en fördom om Polen är punkterad.